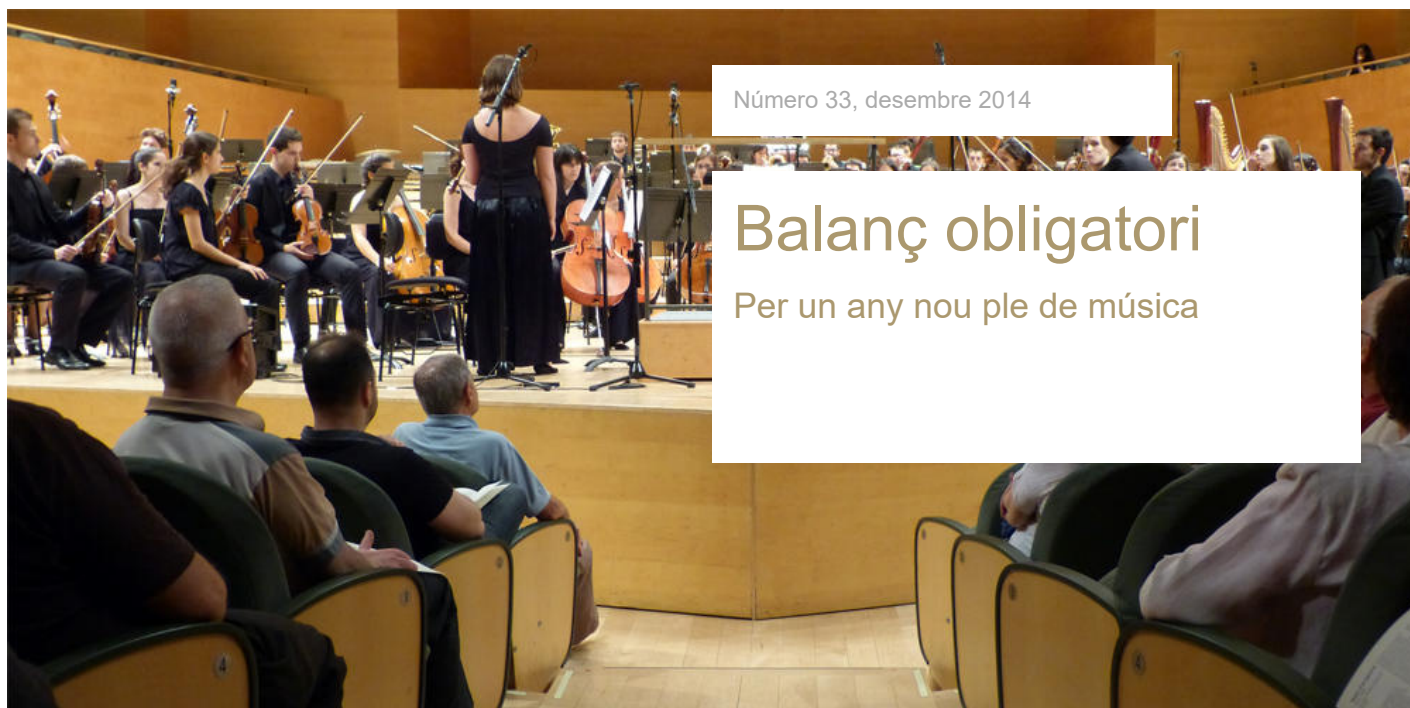

Número 33, desembre 2014

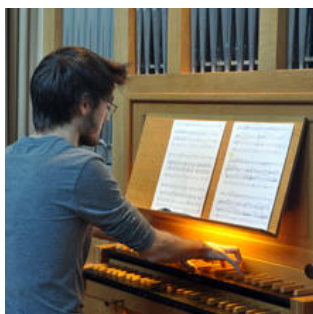
Balanç obligatori

Per un any nou ple de música

Article

Entra

Instruments virtuals
Pere Casulleras

Nous horitzons per la Sonologia

L'entrevista

Entra

Marco Mezquida
Clàudia Garcia-Albea

"Tot el que faig surt de mi, de les meves entranyes i de la meva devoció per aquest art"

Gent Esmuc

Entra

Documental sobre Leonid Sintsev
Sergio Latre

Un gran homenatge al mestre dirigit per Santiago Blanco

Gent Esmuc

Entra

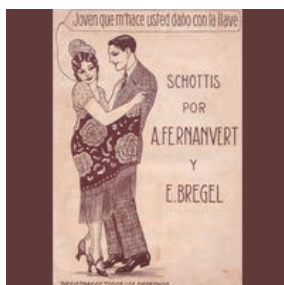

Canviant el món de la música
Daniel González

Una conferència amb Lorenzo Coppola

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

Subscriu-te a la nostra revista

Rebràs per correu electrònic les novetats de L'ESMUC digital i podràs afegir comentaris als articles

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Recull de tots els continguts publicats

Balanç obligatori

Per un any nou ple de música

Posa't en contacte

Editorial

Altres publicacions

0

Sempre és recomanable fer una petita aturada per veure el camí recorregut al llarg dels últims dotze mesos: els quilòmetres que hem fet, les pujades que potser han estat més complicades de passar i els horitzons que, tot seguit, podem contemplar. A finals d'any sembla especialment indicat fer aquest exercici de memòria i bons propòsits.

A l'Esmuc recordarem el 2014, entre altres motius, com l'any en què l'Orquestra Simfònica va protagonitzar la seva primera gira europea. Els concerts a Le Touquet, (França), Brussel·les i París van ser un èxit musical i una experiència professional única per als estudiants participants.

Escola i alumnes també van poder col·laborar amb altres entitats culturals del país. Als concerts ja clàssics amb l'OBC i la Banda Municipal de Barcelona, aquest any s'han afegit projectes únics, com els concerts al Born Centre Cultural, MACBA, MNAC, o el contundent espectacle *Drumming*, al Mercat de les Flors. Repetim també col·laboració amb el nostre veí, el Teatre Nacional de Catalunya. Si l'estrena de la temporada teatral de 2013 va ser *Taxi, al Tnc!*, el 2014 hem pogut gaudir d'un espectacle, *Per començar, sardana!*, que es va guanyar el públic.

No ens podem oblidar dels cicles de Grans Conjunts, o l'experiència del *Concert Segur* que va tenir lloc el mes de juny al Teatre Kursaal de Manresa. Aquest concert, patrocinat per la Mútua Intercomarcal i Prevint, és un dels diversos projectes formatius que ha comptat amb la col·laboració d'empreses. El Banc de Sabadell, TRAM, Cementiris de Barcelona o Singularis també ens acompanyen en la formació musical dels nostres estudiants.

El paper que està jugant l'Esmuc al territori es veu recompensat finalment per la confiança que ens atorguen les institucions públiques del país. L'Esmuc, encarregada de coordinar les celebracions musicals del Tricentenari, va ajudar a reunir 300 violoncel·listes de tot Catalunya en un dels actes musicals més emotius en homenatge als defensors del setge de Barcelona.

I l'any que ve? Doncs ens queda molta feina per fer. Volem promoure els nostres cicles de concerts i les més familiars Jam Sessions a la Llanterna de L'Auditori, fer difusió de la nostra cada cop més diversa oferta formativa, i de les nombroses trobades que acollim, donar a conèixer la creativitat i el talent dels nostres alumnes i professors... Volem que casa nostra s'ompli d'activitat musical, externa i interna, perquè l'Esmuc, com a espai públic que és, ho és de tothom.

Bones festes i bon any 2015!

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020

Enric Gaus

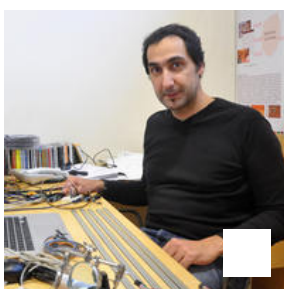
La meva ocupació preferida? Enregistrar sons quotidians.

Posa't en contacte

La tònica dominant

Altres publicacions 0

A més de professor i cap del Departament de Sonologia a l'Escola, l'Enric Gaus té una llarga carrera com a investigador internacional fent interactuar música i tecnologia, i és membre de la Barcelona Laptop Orchestra. També és a punt d'afegir una línia important al seu currículum, com podreu llegir en aquesta tònica dominant.

El principal tret del meu caràcter? Generós i no massa social.

La qualitat que més valoro en una persona? Honestat i esperit crític.

El meu principal defecte? M'atabalo/bloqueo amb massa facilitat.

La meva ocupació preferida? Enregistrar sons quotidians.

El meu somni de benestar? Conduir durant una tempesta nocturna en una carretera comarcal d'alta muntanya.

Quina fóra la meva pitjor desgràcia? Família i salut a banda, que el món esdevingui silenci, sense so.

Què voldria ser? A nivell personal: l'avi que transmet la seva experiència/saviesa amb una mirada. Laboralment: investigador en l'àmbit de l'àudio despreocupat de burocràcia i recursos.

On desitjaria viure? En un lloc senzill, envoltat de gent senzilla, i amb un nivell acústic que compleixi l'ordenança municipal de torn.

Quin animal prefereixo? Dubto entre en Duran i Lleida o l'Esperanza Aguirre.

Algun so o música que avorreixo? Les notícies de la radio.

Quin va ser el primer disc que vaig comprar? No recordo si fou un MaxMix o un disc de Queen. Ufs...

Els meus escriptors preferits? He mirat el meu compte de Mendeley i veig que els més llegits són Eduardo Reck Miranda i George Tzanetakis.

Els meus personatges de ficció? Jep Cabestany.

La pel·lícula de la meva vida? The Wall. No vaig començar a entendre-la fins al 6è o 7è cop que la vaig veure.

Els meus intèrprets preferits? He mirat el meu compte de Deezer i veig que són Cisfinitum i Alba Noto.

Els meus compositors predilectes? Parlant de clàssics, serien Steve Reich i Raymond Scott. La setmana vinent segur que són uns altres.

Una musiqueta que no me la puc treure del cap? Diumenge passat, per una radio sonava una cançó de La Oreja de Van Gogh, una que diu "me abrazaria al diablo sin dudar...". Ho especifico perquè a veure si, al pensar-hi, s'enganxa a algun dels vostres caps i desapareix del meu!

Els meus pintors predilectes? Curiós. M'he començat a interessar per la pintura a través de la fotografia. El primer fotògraf que em va fer "pensar" en la pintura, ja fa uns anys, fou en Joan Fontcoberta.

Les meves relacions entre sons i colors (o altres sentits)? Tinc al Soundcloud uns exemples on intento sonificar una fotografia de cada comarca de Catalunya. Es tracta d'interpretar la fotografia com un espectrograma, així que les línies de la imatge no han de ser gratuïtes. A mesura que en vaig fent, me n'adono de possibilitats noves desarticulant els conceptes explorats en fotografies anteriors. Es tracta d'un "Estudi" o "work in progress".

Els meus herois de la vida real? Els avis que han lluitat perquè nosaltres tinguem tot el que tenim i veuen com nosaltres mateixos ens ho carreguem amb total impunitat.

Els meus herois històrics? Ada Colau, Carme Forcadell, Muriel Casals, Teresa Forcades, Marta Sibina (cafeamblllet). Totes elles estan fent història.

Un disc que m'hagi encantat, darrerament? Abandoned City, de Hauschka.

Un concert inoblidable? Els concerts de l'adolescència de les Festes de la Mercè al Sot del Migdia. També em va marcar molt un concert de música experimental a Metrònom, organitzat per Phonos, on vaig descobrir que hi havia altres maneres de fer música.

Un paisatge preferit? Fa pocs anys he descobert els tons ocres i daurats de les postes de sol de La Segarra a la tardor.

Els noms que prefereixo? Llorenç i Domènec. La meva parella discrepa, i ens haurem de decidir aviat! :-)

Què detesto més que res? Impuntualitat gratuïta justificada amb un Whatsapp.

Quins dons naturals voldria tenir? El dit d'ET que ho cura tot. S'accepta com a "natural"?

Estat present del meu esperit? Expectant i il·lusionat pels canvis que s'esdevindran.

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 54, gener 2017

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019

Fets que m'inspiren més indulgència? Sempre dic que "la gent no neix ensenyada". Cal no condemnar els actes desencertats per culpa de la ignorància, i no ens ha de fer vergonya ser ignorants en molts camps, sempre i quan l'actitud sigui constructiva i estiguem disposats a seguir aprenent. Tampoc cal presumir-ne, clar!

Amb quina cançó m'identifico? Dels clàssics "de tota la vida", em quedo amb qualsevol d'en Llach, tot i que actualment m'estic iniciant en la música antiga.

El meu lema? "Qui *algo* vol, *algo* li costa" en el sentit de l'esforç, la balança, etc. No en el sentit econòmic.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

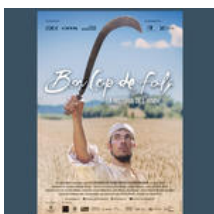
• [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

• [Número 77, maig 2019](#)
Número 77, maig 2019

**Veure tots els números de
L'ESMUC digital**

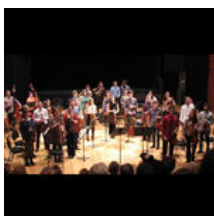
Gent Esmuc

Gent Esmuc és una secció de la revista pensada per mostrar la vitalitat musical de professors, estudiants i altres membres de la comunitat educativa de l'Escola. Sempre que hi apareguin ressenyes de discos, llibres, partitures o altres publicacions, les trobareu disponibles a la Biblioteca de l'Esmuc.

'Bon cop de falç: La història de l'himne'

Projecció a l'Esmuc del documental sobre Els Segadors

Haydn i el teatre

El classicisme de l'Orquestra Clàssica

De crepuscle a vespres

Polifonia renaixentista a l'església dels Sants Just i Pastor

Canviant el món de la música

Una conferència amb Lorenzo Coppola

Documental sobre Leonid Sintsev

Un gran homenatge al mestre dirigit per Santiago Blanco

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020

'Bon cop de falç: La història de l'himne'

Projecció a l'Esmuc del documental sobre Els Segadors

Alba Muñoz
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

"Els segadors és l'himne oficial de Catalunya i alhora manté la força d'un himne de lluita. La cançó continua sent tan vigent com el primer dia. Podem fer canviar molt les coses però aquesta cançó que ha fet emocionar i reflexionar a tantes generacions de catalans, és una bona finestra per recordar d'on venim". Amb aquestes paraules acaba *Bon cop de falç*, un documental que explora els orígens i l'evolució al llarg dels segles de l'himne nacional català "Els Segadors" i que ha estat coproduït per Clack, el Grup Enderrock i L'Avenç, junt amb TV3 i La Xarxa de Comunicació Local. Combina escenes de ficció amb actuacions musicals (Meritxell Gené, Miquel Gil, Jordi Fàbregas, el Cor Jove de l'Orfeó Català...) i entrevistes amb especialistes (entre ells, els musicòlegs de l'Esmuc Anna Costal i Joaquim Rabaseda) que tracten sobre la història d'aquest símbol.

El passat dijous 11 de desembre l'aula de cor de l'Esmuc va acollir un dels actes de presentació del documental que s'estan fent a les biblioteques, centres cívics, escoles, ateneus populars i altres espais culturals d'arreu de Catalunya dins de la gira de promoció de l'audiovisual. L'esdeveniment va comptar amb la presència d'Eloi Aymerich, director del documental, Joaquim Rabaseda, cap del Departament de Musicologia de l'Esmuc i Jaume Ayats, director del Museu de la Música i autor del llibre *Els segadors. De cançó eròtica a himne nacional*, publicat l'any 2011 i font principal en què Sergi Martí es va basar per escriure el guió. La presentació va constar del visionat del documental i, posteriorment, d'un breu col·loqui en el qual Ayats i Aymerich van compartir amb el públic —format majoritàriament per professors del centre, alguns convidats i mitja dotzena d'alumnes— aspectes relatius al procés de gestació del documental. Ayats, que hi apareix com a conductor de la descoberta dels orígens de l'himne fins a l'actualitat, explicava com de recomanable és que els musicòlegs es plantegin l'opció de plasmar la seva recerca en altres formats a l'hora d'assegurar una major difusió del seu estudi, i arribar a moltes més persones i de rangs d'edat molt més variats en forma d'audiovisual que no pas en forma de llibre o treball imprès. Es calcula que des del dia de la seva publicació s'han distribuït uns 1.500 exemplars del llibre d'Ayats entre vendes i donacions, i que només el primer dia d'emissió del documental per TV3, el van veure aproximadament 100.000 persones (i això tenint en compte que es va emetre a quarts de dotze de la nit, o sigui, en *prime-late time*, una franja de la nit en què els índex d'audiència comencen a disminuir). I encara quedaria per recomptar tota la gent que el va veure posteriorment a través de plataformes com el "3alacarta" o el DVD, que també ha sortit a la venda.

Al [loc web del documental](#) es poden llegir més detalls, veure'n el tràiler, encarregar el DVD o bé consultar la cronologia sobre l'evolució musical de l'himne.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019

Haydn i el teatre

El classicisme de l'Orquestra Clàssica

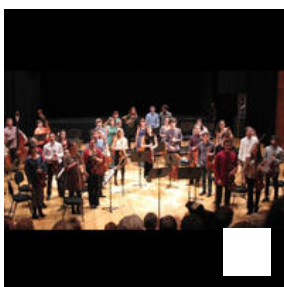
Laura Valls
Estudiant de Musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

El Taller d'Orquestra Clàssica

El concert del dissabte 13 de desembre al Prat de Llobregat va cloure la setmana de treball del Taller d'Orquestra Clàssica, gran conjunt impartit pel professor Lorenzo Coppola. Els estudiants de l'Esmuc van interpretar dues peces del repertori clàssic, ambdues de Haydn: la *Simfonia núm. 99 en mi bemoll major* i el seu segon *Concert de violoncel en re major*. El treball que es va fer de l'estil clàssic, visible en els aspectes musicals però també en aquells "concertístics" o performatius, resultà molt interessant, en presentar una proposta innovadora i diferent per al públic general. L'objectiu era poder apropar el repertori a un públic no especialitzat, posant èmfasi en el que es comunica a través d'aquesta música per poder canviar l'escolta que avui dia predomina i, en comptes d'una percepció més formal i seriosa, potenciar-ne una de més divertida i fins i tot humorística. Així, per exemple, els músics van abandonar la seva habitual vestimenta negra per lluir alguna peça de color, i van interpretar les obres de peu i sense director. El primer fet respon a aquesta voluntat de canviar la imatge de la música clàssica rígida i formal; el segon a un criteri històric: en l'època aquesta formació solia tocar de peu i sense la figura del director, ja que aquesta sorgeix en el segle XIX. A resultes d'això, els músics tenien una concepció de la música molt més cambrística, fet que s'apreciava en les respiracions, moviments i entrades que es donaven els uns als altres.

Seguint en la línia de fer un concert més proper i didàctic, Coppola va introduir les obres per als nens i les famílies en un primer torn, i ja per al públic en general en el segon passí. Les seves explicacions, acompanyades d'exemples que interpretava l'orquestra en *tutti* o per seccions, es van centrar en la relació entre la música instrumental i el món de l'òpera i el teatre de la *Commedia dell'Arte*. Així, va descriure les obres talment com una obra de teatre, amb protagonistes, personatges que entren i surten d'escena i molts tocs humorístics pensats per provocar les rialles del públic del segle XVIII. El concert iniciava amb l'obra per violoncel, a càrrec de l'estudiant Carlos Sánchez, amb plantilla de corda, dos oboès i dues trompes naturals. Per Coppola, la referència principal aquí la trobàvem a l'òpera de Mozart *El Rapte en el Serrall*, amb la bella Blonde i el malvat turc Osmin. El violoncel feia sovint el paper de la noia, amb moments jovials i romàntics (com en l'Adagio del segon moviment) alternats amb d'altres més tràgics (en el primer moviment, sobretot). El mateix instrument però en registre greu i harmonies més dissonants (probablement percebudes com exòtiques en l'època) representava el paper d'Osmin, que s'enfadava amb Blonde. Finalment l'orquestra o els personatges secundaris de l'obra interactuaven amb la protagonista o apareixien de cop i volta a escena, canviant totalment l'ambient musical. La segona part del concert la conformava la simfonia, on es van afegir dos clarinets, dues flautes, dos fagots i dues trompetes. Tal com en el concert de violoncel, la referència també es situava en el món teatral, sobretot amb escenes humorístiques. Les trompes es transformaven en personatges que feien mofa o en referents, altre cop, d'un món turc molt en contacte amb la Viena de l'època. Les melodies de les flautes i els oboès plasmaven escenes romàntiques, o d'altres en què els solos instrumentals es convertien en plors desconsolats. Els picats de les cordes donaven l'ambient de comèdia, els *sforzandos* indicaven moments de ràbia. En definitiva, tota una manera de veure la música del classicisme com alguna cosa més viva i potser més entretinguda que la forma en què solem escoltar aquest tipus de repertori, que tal com l'orquestra va demostrar, pot oferir-se als més petits i fins als més grans.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019

De crepuscle a vespres

Polifonia renaixentista a l'església dels Sants Just i Pastor

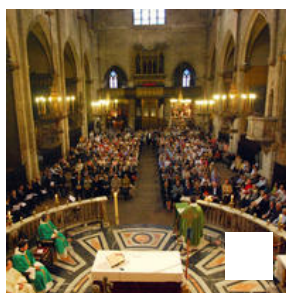
Daniel González Camhi
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

L'església dels Sants Just i Pastor a Barcelona

Abans que el tall del minuter s'afanés en escombrar els residus que s'amunteguen al dial, les voltes gestaven l'espai que avui els estèrils murs tenallen, i el temps s'esdevenia en el curs del cant. Les vespres que van conformar el segon concert de la tercera temporada del cicle [Misses polifòniques a Barcelona](#) van ser una suau invitació a la música que fa segles va inflar aquelles voltes.

Amb la pretensió de fer un recorregut històric amb misses i composicions sacres d'alguns dels majors compositors de la història, les veus del cor *Barcelona Ars Nova* (consolidat específicament per a la realització d'aquest projecte), sota la direcció de [Mireia Barrera](#), van començar fa un parell d'anys a fer vibrar les parets del Monestir de Santa Maria de Pedralbes i la Basílica dels Sants Just i Pastor.

Composicions que van des dels mestres dels renaixements franco-flamenc i espanyol, com Jean d'Ockeghem i Josquin des Prez, Cristóbal de Morales,

Francisco Guerrero i Tomás Luis de Victoria, fins a un insospitat Stravinsky, passant per la música de Bach, Monteverdi i Joan Cererols, són les que alimenten a aquest ambiciós programa de llarga durada, i que en l'ocasió particular del proppassat concert del dia 14 de desembre de l'any en curs, van envernissar amb sons auris els vitralls de la Basílica dels Sants Just i Pastor.

Sens dubte, un dels majors atractius d'aquest cicle és l'oportunitat que ens dona d'escoltar aquestes músiques en espais i contextos més propers als de la seva creació (tot i que no es tracti de reconstruccions de minució rigor filològic), i no com a material laic per a la degustació dels cultes de la sala de concert, ja que col·loca la música al curs de la celebració litúrgica i l'ordena d'acord amb aquesta. Així, s'alternaren amb antífones i salms gregorians les obres de Guerrero, Victoria i Monteverdi, al voltant d'algunes intervencions dels celebrants P. Jordi-Agustí Piqué, Dr. Armand Puig i Tàrrach i Dr. Santi Bueno.

El públic es desbordava dels bancs, amuntant-se a falta d'espai en els esglaons de les capelles i fins i tot de peu, destorbant les portes d'accés, i no obstant això es va mantenir en general un silenci propici per escoltar sense obstacles la música. Les campanades van acompanyar el cant amb els seus repics distants, i la nit va vetllar subtilment els voltants de l'església, deixant brillar en el seu interior els perfils suaus de les melodies gregorianes i l'esplendor de la polifonia. Les veus del cor, amb un repartiment esplèndid, van ser recolzades per Marc Sumsi (orgue) i Alfonso Barreno (baixó), tots dos estudiants de [l'Esmuc](#), recordant el gust que en alguna carta va confessar Felip II.

Els aplaudiments, reprimits durant tot el concert, es van abocar generosos i emocionats després de *l'Alma Redemptoris Mater* de Guerrero, diluint-se molt a poc a poc i mimetitzant-se amb un comiat de l'orgue sol.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Canviant el món de la música

Una conferència amb Lorenzo Coppola

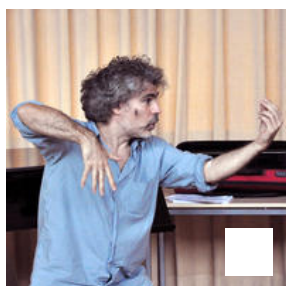
Daniel González Camhi
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

Lorenzo Coppola

Amb el fluorescent títol "*El fi últim de la música, reflexions sobre el punt de vista de Joseph Haydn: eines per canviar el món de la música...*" el professor [Lorenzo Coppola](#) va embanderar la seva [intervenció](#) en el cicle de [conferències](#) "*L'hermenèutica feliç*" a l'Esmuc el passat divendres 28 de novembre del 2014.

La vistosa desimboltura de la capçalera augurava ja el to i el sentit de les reflexions: Per què aquesta ànsia per «canviar el món de la música»? Per què aquesta evocació a un pretès «fi últim»? Aquestes provocatives exclamacions van ser l'ham amb què el director del [Teatre Instrumental](#) ens va introduir a algunes de les problemàtiques més recurrents de l'avui anomenada «música antiga»: la dificultat d'interpretar els jocs d'un llenguatge oblidat, de convertir en sons significatius un text encriptat en la uniformitat de les partitures, i d'apropar al públic una comprensió més

Íntegra d'aquests llenguatges.

Començant amb la lectura de cartes escrites per Haydn i Mozart, Coppola va mostrar aspectes generalment ignorats sobre els processos de composició i recepció de les obres: l'essencial preocupació que tenien aquests grans artistes per la reacció del seu públic i la forma en què aquesta incidia en les seves creacions. Aquestes actituds desencadenen del tot amb la visió usual amb què es mostra els compositors, demiùrgs als quals, per la seva genialitat, s'ha de sotmetre el públic, sempre llec i insuficient. En aquests textos llegia Coppola una franca subordinació de l'artista al gust de la seva audiència, o com va expressar en les seves pròpies paraules, «el públic mana».

De seguida va passar a llegir alguns fragments de Harnoncourt i Christopher Small, amb els que va presentar una altra de les seves idees bàsiques: l'antagonisme entre la intel·ligibilitat del «missatge musical» i la postura actual del músic (compositor tant com a intèrpret) davant del públic; el ritu del concert tal com ens va ser heretat de l'hegemònic segle XIX, amb els seus silencis sepulcrales, la seva llum tènue i la seva severa serietat, que allunya el públic -segons Coppola- del llenguatge propi de les músiques de segles anteriors, tenallant la seva gestualitat natural entre colls estrets i cerimoniosos corbatins, i transforma el músic en una figura remota i inassequible, que parla sempre amb enigmes i artificis.

Va complementar les lectures amb exemples musicals del Trio núm. 94 de Haydn, amb la participació de Núria Pujolràs (viola), Dimitri Kindynis (violoncel) i el mateix Coppola, que amb el clarinet d'amore tocava la part originalment escrita per [baryton](#). Així van exemplificar l'eloqüència retòrica del classicisme amb al·lusions als personatges i picades d'ullet a la [Commedia dell'arte](#), i van mostrar el que per a Coppola és l'expressivitat natural de la música, la seva capacitat comunicativa, el seu aclamat «fi últim».

Per acabar amb la trobada, es va donar una última ullada a algunes de les tendències de recerca que han aconseguit la reinterpretació de les músiques antigues, desmitificant-les i extirpant-les del cos tan monumental com anacrònic del cànon en què estaven inserides.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019

Documental sobre Leonid Sintsev

Un gran homenatge al mestre dirigit per Santiago Blanco

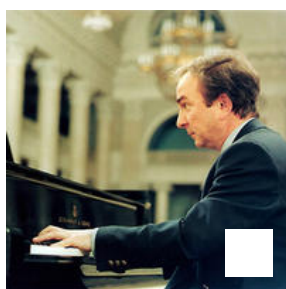
Sergio Latre
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

El passat divendres 12 de desembre, gràcies a l'organització de l'Associació Pianística Leonid Sintsev i a la col·laboració de l'Esmuc, l'Escola va tenir la satisfacció de presentar, a la Sala d'orquestra, l'esplèndid i emotiu [documental](#) sobre la figura de [Leonid Sintsev](#), antic professor de piano de l'Escola i gran pedagog de l'instrument i de la vida. L'àudiovisual ha estat el resultat de més de tres anys de treball de Santiago Blanco, antic alumne graduat de l'Esmuc, que ha demostrat tenir no solament una gran admiració pel mestre, sinó també una gran sensibilitat per saber destil·lar l'enorme i alhora tan humil personalitat de Leonid Sintsev en un treball en format audiovisual i entrevistes en profunditat.

La presentació de l'esdeveniment va anar a càrrec de Jordi Camell, cap del departament de piano de l'Escola, que d'una banda es va dirigir al públic amb orgull davant la importància que suposava l'esdeveniment, però de l'altra també va expressar la seva tristesa pel record de la pèrdua d'un amic. Va recordar el model a seguir que Sintsev havia suposat per al Departament amb la seva gran professionalitat, així com la seva confortable actitud com a company. Santiago Blanco, director del documental, va expressar que el seu treball representava un acte de solidaritat. També va fer alguns aclariments sobre les dificultats tècniques i de mitjans amb què es va haver d'enfrontar durant l'elaboració del treball i de les quals es va disculpar. Va agrair a l'Associació Pianística Leonid Sintsev per tota la seva col·laboració i a totes les persones que apareixien al documental, entre ells, antics alumnes tant de Sant Petersburg com de l'Esmuc, professors, companys, coneguts, amics, familiars i la seva dona. En total quaranta persones van participar en el projecte amb la mateixa implicació, responsabilitat i compromís que el mestre els concedí en vida a tots ells. Ara som testimonis de l'empremta que va deixar aquest gran pianista i pedagog. Freud deia que "La nostra vida és necessàriament una sèrie de compromisos, una lluita interminable entre l'ego i el seu ambient." I en aquest sentit, tot i que ja ningú no pugui dubtar de la talla d'aquest artista magistral del piano, després de veure el documental s'entén que, sobretot, Leonid Sintsev era un artista de la vida.

Projecció del documental de Santiago Blanco sobre Leonid Sintsev

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Instruments virtuals

Nous horitzons per la Sonologia

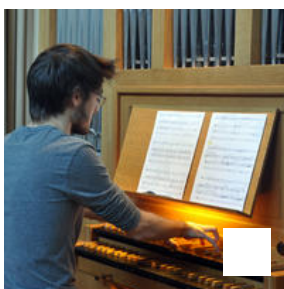
Pere Casulleras
Professor de Sonologia i
Música Antiga de l'Esmuc

Posa't en contacte

Article

Altres publicacions

0

La Sonologia és un camp obert que cada vegada es va eixamplant més. No només el desenvolupament tecnològic ens brinda possibilitats creixents, sinó que també podem descobrir noves utilitats en tècniques conegudes i emprades de fa temps que, degut a la seva relativa novetat –i valgui la paradoxa– encara no havien arribat a aplicacions que tenien ben a l'abast.

El model d'Escola de l'Esmuc, amb la seva transversalitat i una mirada oberta a tot esdeveniment relacionat amb la música, fan del centre un indret predestinat per explorar nous camins. A hores d'ara això és un fet innegable en molts àmbits, però la Sonologia és probablement, i de manera natural, una de les més beneficiades d'aquesta feliç situació, malgrat que les estretores pressupostàries puguin limitar de manera angoixant algunes de les possibilitats que s'obren.

S'afegeix a aquestes circumstàncies un altre fet cabdal: l'existència i proximitat del Museu de la Música i els estrets lligams entre l'Esmuc i el Museu, no només des de l'àmbit estrictament pedagògic i formatiu, sinó particularment per les moltes possibilitats de línies de recerca que se'ns obren de manera natural.

Amb aquesta combinació ideal d'un Museu obert i d'un model d'escola com l'Esmuc, fa temps que s'han anat instaurant i ampliant activitats –en bona part no previstes inicialment– que, amb el temps, i de vegades fent tombs insospitats, han anat evolucionant cap el que avui són.

Primeres passes: la reproducció informàtica de l'entorn

Fa uns anys, en una assignatura dedicada a la polifonia del segle XVI amb especial atenció a la solmització i els experiments amb els sistemes d'afinació contemporanis, amb el canvi estilístic i pràctic que comportà el pas del temperament pitagòric medieval als sistemes mesotònics moderns, ens vam trobar amb la dificultat que no disposàvem d'un instrument bàsic per a la polifonia ni els experiments que cercàvem: un orgue amb tubs gòtics, el corresponent timbre i volum per practicar la polifonia amb cantants i instruments, i la possibilitat d'una ràpida adaptació a sistemes d'afinació i temperaments. Per una assignatura d'una hora setmanal haguéssim necessitat diverses sales i diversos orgues limitats a aquest repertori específic i això no era gens defensable quant a recursos ni utilitat pràctica. D'aquí nasqué la necessitat de cercar una alternativa que ens permetés, si més no, generar amb un ordinador una part de l'experiència sonora que cercàvem. D'aquesta manera van sorgir algunes maquetes que a hores d'ara només provoquen un somriure condescendent (a tall d'exemple, la [Fantasia de Bartolomeo de Selma](#)) però, sense adonar-nos-en, acabàvem de plantar una llavor: la reproducció informàtica de l'entorn sonor era limitat però útil. Només calia buscar més camins per a millorar-la.

Per generar aquestes maquetes utilitzades en els primers anys de l'Esmuc fèiem servir uns primitius teclats que ens oferien funcionalitats bàsiques, com la modificació del so i les diverses afinacions, amb alguns altres paràmetres. El so d'aquests instruments es basava en la tècnica dels *samplers* (mostres).

Un *sampler* és doncs un aparell, sovint dotat de tecles, que hem carregat amb unes "mostres" de so que són el que sentim quan premem una tecla, normalment amb una mostra per tecla. Les mostres poden ser el que vulguem, i si és una nota d'un instrument que tinguem enregistrada, sentirem aquella nota, idealment com si ho fes l'instrument original. Aquest procés no és exempt de problemes més o menys grossos. Així, a l'enregistrar les mostres de cada tecla no sabem pas quina durada haurà de tenir cada nota en el moment de la reproducció, que a més serà variable arbitràriament. El mateix passa amb la intensitat, l'afinació, el vibrato, la dinàmica. Cada paràmetre augmentarà de manera exponencial la dificultat i els recursos necessaris; d'aquí que els *samplers*, almenys de moment, siguin d'ús limitat i que mai puguin reemplaçar un instrument real, atès que hauréem de limitar per força el nombre de paràmetres inclosos, com en gairebé tota disciplina científica.

El fet d'utilitzar sons comercials no ens ajudava gaire a acostar-nos a l'univers sonor de la polifonia històrica, i menys encara si, obviant la seva pràctica habitual, cercàvem d'explorar alguns elements perfectament descrits en tractats de l'època i dels quals no en trobem ni tradició ni tampoc pràctica més enllà d'alguns intents per part d'audaçs intèrprets amb limitacions d'altre tipus. Fos com fos, el camí passava per obtenir uns sons que satisfessin les premisses: necessitàvem un flautat d'un orgue gòtic amb una harmonització que seguís els canons del Renaixement, amb un volum i timbres reals, i que a més es pogués adaptar a diferents afinacions i temperaments. I això ho trobarem de manera bastant ràpida, ja que coincidí en el temps amb l'aparició de programes per a ordinador que permetien aquestes funcions, i també un conjunt de mostres (*sample set*) d'un orgue amb les característiques cercades que acabava de publicar l'acadèmia de les Ciències i les Arts de Praga, basat en uns enregistraments dels anys setanta d'un orgue històric a Txèquia.

Aquesta fou una eina molt potent que ens permeté experiències úniques en el camp de la recerca d'una pràctica històrica de música de conjunt molt estesa llavors, i especialment en indrets tant emblemàtics com a la Seu d'Urgell en el temps de Joan Brudieu, conjunt amb orgue, baixons, baixonets, cornetes i sacabutxos, i cantants aplicant la solmització. Una matèria que per diverses raons conjunturals va quedar en suspens però que esperem vivament recuperar així que les condicions ho permetin. Aquest conjunt, que llavors malauradament no

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020

passà de la fase experimental, ens va proporcionar moments que foren titllats espontàniament pels participants d'apoteòsics.

Els nostres bancs de sons

Fins aquí havíem utilitzat, tot i que adaptades, eines i dades trobades per la xarxa. Aquestes eines ens van permetre avançar força no només en les experiències, sinó en les metodologies a emprar per coses tant poc evidents com submergir-nos en universos sonors perduts completament tant per la tradició com per l'instrumental necessari. Per poder ampliar aquest aspecte, es decidí anar més enllà i, ja que disposem d'un Departament de Sonologia molt capacitat, fer uns primers passos en la creació de bancs de sons fets a casa, el primer dels quals fou la reproducció virtual de l'orgue Grenzing de l'Esmuc, en col·laboració amb l'assignatura de tècniques d'enregistrament. Aquesta reproducció va obtenir molt bona acollida, especialment a Alemanya.

Paralel·lament s'esdevingué de manera quasi providencial un esdeveniment important al Museu de la Música: la restauració del claviorgue de Lorenz Hauslaib, construït a Nürnberg el 1590, instrument únic en el món i també l'únic restaurat en estat de funcionament, representant d'una família d'instruments –els claviorgues– tan importants històricament com oblidats des de fa segles. Atès que comporta diferents tipus de sons –espineta, tubs d'orgue i registre de llengüeta– oferiria per a un primer intent de mostreig gairebé tot el que podíem desitjar per posar a prova les experiències guanyades amb l'orgue de l'Esmuc, i encara més puix que l'instrument original és, per l'edat i el tipus de construcció extraordinàriament fràgil. D'aquesta manera, amb una reproducció virtual posàvem a l'abast de tothom la possibilitat d'endinsar-se en la pràctica d'un instrument altrament inassolible com és un claviorgue renaixentista amb tots els seus elements. Tot i ser parcialment un experiment, el resultat va satisfer totes les expectatives i tingué, també, una bona acollida internacional.

Fou en aquest estadi que aparegué una possibilitat d'experimentació inesperada: l'oïda humana té una percepció diferent de la realitat física de l'afinació si s'introdueixen variacions d'amplitud (intensitat) en el so. Els afinadors de piano corregeixen aquests detalls fisiològics amb refinades i quasi imperceptibles modificacions del que seria l'afinació físicament correcta. I aquest fenomen ens el trobem en els claviorgues entre els tubs d'orgue i els del clavicèmbal o espineta. Com que es tracta d'un fenomen fisiològic no directament mesurable ni altrament experimentat, calia fer moltes proves i modificacions de l'afinació per determinar-ne els efectes en diverses situacions, subjectes i estils, cosa completament desaconsellable en un instrument tan fràgil i únic. Aquí la reproducció virtual esdevingué cabdal. Permetia tota mena de provatures que restaven altrament impossibles i, a l'inrevés, donar indicacions de com afinar l'instrument original per a un resultat òptim.

Després d'aquest primer instrument, força reeixit, se'ns presentava un altre projecte que s'ha iniciat a l'espera de poder-lo completar en un futur, en paral·lel amb intervencions previstes sobre l'original: el clavicèmbal de Christian Zell fet a Hamburg el 1737. Es tracta una vegada més d'un instrument pràcticament únic, sobre el qual encara hi ha dubtes per aclarir, tant sobre l'instrument originari com per algunes de les de les intervencions fetes fins ara i les peces que s'hi troben; l'instrument, a més, fou restaurat fa bastant de temps i presenta un cert envelliment. Ens decidirem per una virtualització en dues etapes, una de l'instrument en l'estat actual amb totes les característiques, virtuts i defectes actuals, i –i aquesta és la part que resta pendent– una d'ídèntica un cop l'instrument hagi estat intervingut amb les mesures proposades pel comitè científic. A tall d'exemple: com pràcticament tots els clavicèmbals actuals, també en els museus els plectres de l'instrument són d'un material sintètic, Nylon o Delrin, atès que els de ploma d'ocell són difícils d'aconseguir, en bona part per provenir d'espècies protegides, i requereixen ensems ús freqüent i manteniment intensiu. En aquest projecte que tenim entre mans, doncs, volem recuperar –encara que sigui de manera excepcional i temporal– l'estat original en forma de plectres de ploma, i després virtualitzar l'instrument en aquest estat ideal. Això permetrà fer comparacions exhaustives sobre els canvis en el so i l'atac, però també que tothom que ho desitgi pugui tocar i sentir un clavicèmbal amb plectres de ploma, altrament del tot impossible per l'escassetat del material orgànic necessari.

Projectes actuals

Mentre esperem aquests treballs de manteniment i reconstrucció del clavicèmbal Christian Zell, hem iniciat altres projectes com la virtualització i construcció d'un "doble" virtual d'un orgue de processó, també del Museu. Els orgues de processó són petits orgues portàtils destinats a sonar pel carrer, a l'aire lliure, i com a tals presenten una disposició força diferent dels instruments de cambra o d'església i, sobretot, una harmonització que fa que sonin extremadament fort. En el nostre cas, la pressió sonora que arriba a les orelles de l'organista que el toca és de 110 dB, al límit del dolor i dels defectes auditius. És, per tant, poc recomanable i poc adient tocar-lo en interiors, com la mateixa sala del Museu on està exposat. I és per això que estem embrancats en la construcció d'un "doble virtual", un artefacte de mesures semblants a l'original però amb entranyes electròniques, que per altra banda es toca i sona exactament igual que l'original, amb l'avantatge que aquest sí que es pot treure al carrer, fins i tot amb pluja, i fer-lo sonar en les condicions per les quals havia estat creat. Ben aviat doncs podrem recuperar uns sons i una manera perdudes durant gairebé 400 anys.

- **Número 80, octubre 2019**
Número 80, octubre 2019
- **Número 79, juliol-setembre 2019**
Número 79, juliol-setembre 2019
- **Número 78, juny 2019**
Número 78, juny 2019
- **Número 77, maig 2019**
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Orgue de processó aragonès del s. XVII. Museu de la Música de Barcelona

Però les possibilitats d'aquest tipus de reproduccions virtuals no s'acaben pas aquí, ni molt menys. Una d'elles, i no pas poc important, és la creació de bancs de sons de lliure distribució. Tots els instruments que es van produint són publicats en una [pàgina de samplesets](#), des d'on es poden descarregar lliure de càrrecs, i que serveix, entre altres, per al desenvolupament i perfeccionament del programari. En aquest sentit, es dona un suport institucional al món del programari lliure de manera indirecta però efectiva.

Una altra és la recerca de fenòmens que impedeixen que les reproduccions virtuals, tot i ser de sorprenent qualitat, siguin perfectes, com podrien ser les interaccions dels tubs amb l'alimentació d'aire, les influències de les manxes cuneiformes històriques o, més complexe, el fenomen de la ressonància retroalimentadora (*Rückwirkende Resonanz*) en l'acoblament de fases entre els tubs d'orgue corresponents a la mateixa nota però de diversos registres. Evidentment, no només recerca i documentació, sinó desenvolupament de models matemàtics i/o algorismes que en permetin la reproducció o, fins i tot, la modelització predictiva. Un camp extens.

En el nostre projecte per als propers anys tenim finalment una tasca una mica diferent: la reproducció virtual d'instruments que ni sonen ni poden sonar, si més no de manera immediata.

Les reconstruccions virtuals

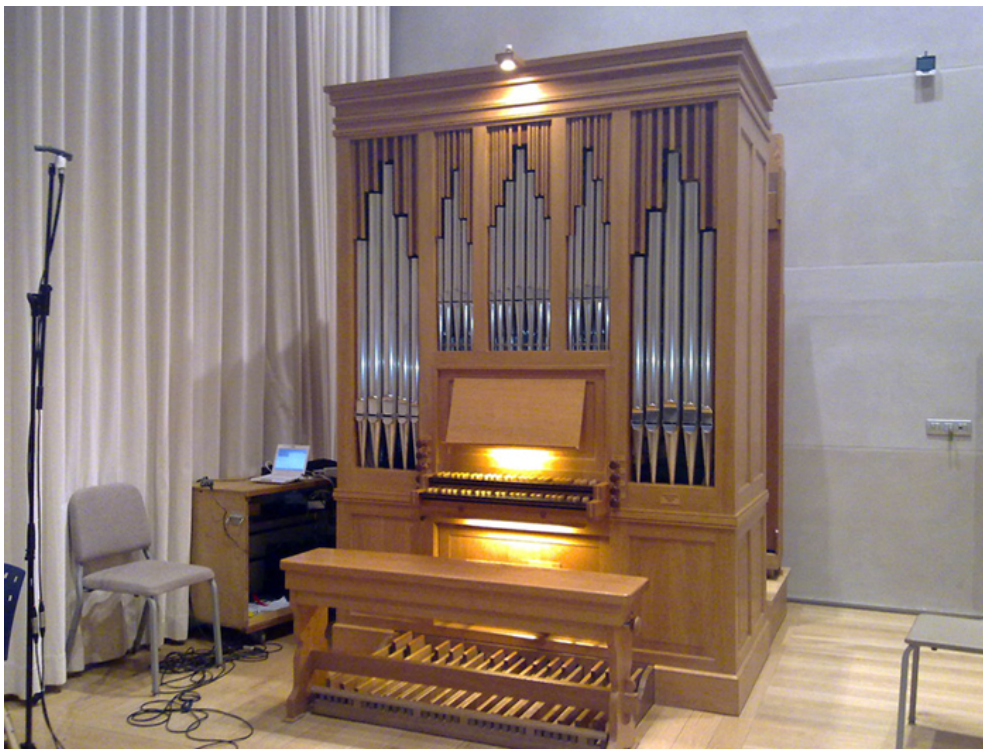
Hi ha instruments en estat de conservació parcial que manquen d'elements funcionals imprescindibles. Sovint d'un instrument hi ha la caixa, però li pot faltar la mecànica, la tapa harmònica, o el pont, per posar un exemple. O, simplement, tenir l'estructura prou afeblida com per resistir la tensió de les cordes. D'instruments en aquest estat n'hi ha uns quants. Pot ser que la informació de les parts mancants sigui incompleta, o que es tracti d'objectes únics que representen testimonis. En aquest cas, la seva restauració obligaria a prendre decisions no sempre clares, que condicionarien la qualitat del testimoni, privant-lo definitivament d'importància per al futur.

És evident que la reproducció virtual d'un instrument en aquest estat és del tot impossible, d'entrada. Però al taller de restauracions, amb totes les mesures de protecció i conservació adients i utilitatges addicionals ad-hoc, tenim la possibilitat de complementar la funcionalitat de manera limitada però suficient; per exemple, amb estris externs que suportin la tensió d'una corda i d'un mecanisme, també extern, que pugui pinçar o percutir la corda com ho faria la mecànica original, si hi fos, i amb això fer sonar la taula harmònica d'un instrument altrament mut.

Evidentment que una sola corda en aquestes condicions no sonarà mai com si es trobés en un instrument perfectament encordat, amb tota la tensió i la ressonància simpàtica de les altres cordes. Per això cal paral·lelament estudiar i modelitzar en instruments semblants en fase de construcció els canvis introduïts per tots i cada un dels elements que es van introduint, de manera que se'n pugui fer una emulació o modelització a posteriori per aconseguir el mateix resultat.

Cal doncs un acompanyament d'instruments en construcció amb els corresponents mostreigs per tenir una base de dades suficient com per a poder treballar sobre aquests supòsits i treure'n informació fiable, i comparar els errors de la modelització feta amb el resultat final. I així, al capdavall, poder aplicar als instruments històrics el procediment que permeti obtenir-ne una reproducció virtual amb alta probabilitat d'encert i sense haver-se d'arriscar en intervencions sobre els valuosos testimonis originals. Neix així el concepte de "reconstrucció virtual".

Instruments fins ara publicats

[Orgue Gerhard Grenzing](#)

El Papiol 2002 - Escola Superior de Música de Catalunya

[Claviorgue Lorenz Hauslaib](#)

Nürnberg 1590 - Museu de la Música de Barcelona

[Clavicèmbal Christian Zell](#)

Hamburg 1737 - Museu de la Música de Barcelona

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Leitmotiv

Els manlleus musicals de l'alemany

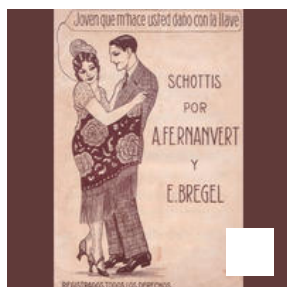
Albert Romani
Filòleg i professor de l'ESMUC

Posa't en contacte

La música té la paraula

Altres publicacions

0

Totes les llengües del món ens han llegat alguna que altra paraula del seu lèxic per expressar algun concepte musical en català. Les més minoritàries o exòtiques, si més no, per anomenar algun dels seus instruments o gèneres característics; però les grans llengües de cultura, especialment de la cultura europea occidental, ens han proporcionat també conceptes tècnics o genèrics, per la seva participació directa a la creació d'una cultura musical transversal, on els noms circulen amb la innovació corresponent. De manlleus lèxics n'hi ha de dues menes, els anomenats "adoptats", si no han sofert cap canvi, i els "adaptats", si n'han sofert algun d'ortogràfic o fonètic per tal de facilitar-ne la pronúncia. No cal dir que els més abundosos en l'àmbit musical són els de l'italià, per raons històriques.

L'alemany, tot i ser una importantíssima llengua de cultura, i que associem amb alguns dels grans moments de la creació musical, ens ha deixat un llegat lèxic més aviat modest. Això és degut, en primera instància, al fet que, a les èpoques fundacionals dels grans moviments artístics europeus, els països germànics hi van tenir poca participació i, en èpoques més tardanes, tampoc van poder oferir els elements d'exotisme o de novetat d'altres regions més perifèriques. Els escassos germanismes són de caràcter més aviat tècnic i, en general, amb forma poc o gens adaptada.

Els més adaptats potser són els relacionats amb les músiques populars, com **fiscorn** –amb l'italià com a llengua vehicular–, **iòdel** –adaptació de *Jodel*– i **xotis** –de *Schottisch*, però amb una -s final que delata la intermediació del castellà–. Entre els "adoptats" hi podem trobar alguns tecnicismes referents a gèneres històrics específics (**minnesinger**, **singspiel**, **ländler**), el més rellevant dels quals és potser **lied** (pl. **lieder**), el nom amb què es coneix universalment la cançó culta acompanyada amb piano. En alemany, *Lied* significa, genèricament, 'cançó', però el seu ús en altres llengües el converteix en un hipònim de gran precisió semàntica. El terme **hausmusik** es podria traduir literalment com a 'música casolana' o 'domèstica', però només la seva forma original remet universalment a un fenomen sociològic especialment vinculat a l'Alemanya moderna.

Leitmotiv associat a Sigfried en l'òpera homònima de Richard Wagner

L'àmbit de la musicologia i de l'anàlisi han estat molt aprop de deixar-hi també el seu rastre en forma de termes molt tècnics, sovint reproduïts amb caràcter de cita, pel prestigi de determinats teòrics molt influents. Alguns no han arribat a arrelar perquè eren fàcilment traduïbles (*Affektenlehre*, *durchkomponiert*, *Ursatz*) i, si ha quedat ben establert **leitmotiv**, és pel fet de referir-se a una tècnica molt associada amb la pròpia escola alemanya de composició.

També té un gran vigor, almenys entre la professió, el terme **urtext**, que en alemany vol dir 'text original' i en català 'criteri d'edició musical basat en la fidelitat rigorosa als manuscrits i primeres edicions'. En contrast amb aquesta efectivitat semàntica, és freqüent citar en la forma original noms de càrrecs, com *Kantor* o *Kapellmeister*, que es poden traduir si cal, o d'instruments, com el *glockenspiel* ('carilló'), i el *hammerklavier*, que si no és, també, per fer una mera cita textual, avui dia anomenem amb un altre manlleu més universal, **fortepiano**.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020

Partitura oberta

Solitud IX: *Cimalt*

Manel Camp
Pianista i compositor. Cap del Departament de Jazz i Música Moderna entre 2001 i 2014

[Posa't en contacte](#)

Partitura oberta

Altres publicacions

0

En l'excursió al *Cimalt*, novena entrega de l'obra *Solitud* de Manel Camp, sentim una presència constant, amenaçadora. A la novel·la homònima de Víctor Català, aquest episodi descriu com la Mila i el pastor pugen al Cimalt abans que arribi el moment d'hivernar al mas amb el ramat. Durant l'ascensió, ella s'adona que l'Ànima els espia, tot seguint-los de lluny, i per primer cop és conscient de la malignitat i els mals averanys lligats a aquest personatge.

[9- El Cimalt.pdf](#) 135,44 kB

Comentaris (0)

[+ Afegir un comentari](#)

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Marco Mezquida

“Tot el que faig surt de mi, de les meves entranyes i de la meva devoció per aquest art”

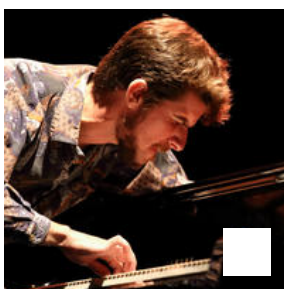
Clàudia García-Albea
Estudiant de Musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

L'entrevista

Altres publicacions

0

Marco Mezquida és un dels músics joves concertistes i professionals més actius del país. A través del piano és capaç de trencar barreres i interpretar tot el que necessita expressar. És emoció, ganes de menjar-se el món a “pas de cargolet” sense deixar perdre un sol segon. Té un discurs musical que l'apropa als ideals d'una escola com l'Esmuc, potser és això el que el va portar a passar-s'hi quatre anys estudiant piano jazz, el voler descobrir i tastar tots els racons de la música.

M'agradaria començar amb una comparació entre la teva personalitat i el teu “jo músic”. Ets un improvisador en les activitats de la vida quotidiana?

Per mi la improvisació és necessària perquè demostra una manera de viure més relaxada, a la vegada que atenta i desperta. Vull dir, tu i jo avui havíem quedat a un bar tancat en aquest carrer, però en veure el bon dia que feia he pensat que estariem de meravella fent un suc a la terrassa. La improvisació et permet no anar amb idees massa preconcebudes, i crec que això és mentalment i vitalment sa. A tots ens convé tenir certa estabilitat, però hem de saber ser flexibles, perquè quan més flexibles som, més coses noves i fresques pot aportar-nos la vida. M'agrada tenir aquella seguretat i alhora m'agrada sentir-me lliure per després poder canviar els plans. Crec que amb la música és una cosa que busco filosòficament; la improvisació no està cenyida a la composició i l'estructura, sinó que realment esdevé una expressió d'allò que et demana el moment.

Una de les coses que crida més l'atenció de la teva vida musical és la quantitat de concerts i gires que fas amb tants grups diferents, així com totes les gravacions en què has participat. Com t'organitzes, ets també un improvisador en aquest sentit?

L'organització és necessària per ser un músic professional i no un *penjat*. Sempre he necessitat aquest ordre i rigor per poder fer tot el que faig, fer-ho bé i acabar l'any com aquest 2014, en què he fet 153 concerts. Això són molts concerts i tots han requerit una gran entrega energètica i molta concentració. També he estat viatjant bastant, per Espanya i Europa. Així que l'organització i la serietat són molt importants, després em permeten gaudir més de totes les activitats que faig, perquè si fos un patiment i estigués sempre estressat.. Si quan arribo tard als llocs ja em poso nerviós! He de prendre decisions cada dia, i crec que prendre-les amb confiança és la qüestió més important per tal de fer les coses bé, que és com a mi m'agrada fer-les. Tot i que, realment, el fet de tenir l'agenda tan ajustada no em dóna tant de marge a la improvisació com a vegades voldria.

Amb tot això, tens temps “d'estudi individual”? I quan el trobes, el plantejges de manera diferent de quan estaves a l'Esmuc?

Quan estava a l'Esmuc potser feia un estudi més pràctic i més centrat en l'instrument. Ara he après molt a estudiar analitzant, entenent, escoltant amb més profunditat i sense tanta necessitat de tocar música. Crec que el fet de fer tants concerts i d'exposar-me tants dies a l'any a un públic ja em té musicalment i pianísticament en forma. Quan he de tocar clàssic sí que és diferent, com el *Rhapsody in blue*, o ara que faré una obra de Lluís Vidal amb la cobla de l'Esmuc, en aquests casos m'he de posar a estudiar de nou. Però en molta música de la que faig, ja sigui improvisada o de repertori original d'altres músics, un estudi sense tocar a vegades em manté més fresc. No m'agrada tocar gaire durant el dia si tinc un concert. Prefereixo fer unes bones proves de so per connectar amb l'instrument i la sala abans que passar-me quatre hores estudiant durant el dia.

A vegades parles de la formació bateria-piano-baix comparant-la amb la Santíssima Trinitat. Suposo que el *Marco Mezquida trio* n'és un exemple. Com aconseguíu generar un vincle tan fort i unificar opinions musicals en un tot?

És com una conversa activa. Podem tenir un material base com una cançó o unes idees, però el que importa és el que es crea entre el so de cada músic a través del seu instrument. Ja no és tocar amb un contrabaix, sinó que és tocar amb aquest contrabaixista. Ja no és la bateria, sinó aquest bateria. I la manera en què les idees de l'altre m'inspiren esdevé la clau per poder tocar amb gent i fer projectes diferents. Estic amb Giulia Valle trio, Gonzalo de Val trio, Juan Pablo Balcázar trio, Insòlit trio, el trio del qual jo sóc líder... però cap d'ells tenen res a veure. És meravellosa la diversitat en l'energia i la conversa que diferencia cadascun.

Contingut Actual

Número 33, desembre 2014

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article
- La tònica dominant

- Leitmotiv

- Partitura oberta

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020

Quants més músics sou en el grup, més difícil deu ser, no?

És com quan converses amb gent. És més fàcil i evident conversar a duo; quants més som més hem d'escoltar, més hem de callar i a l'hora d'opinar doncs ens intentem dosificar per tal de ser els més coherents possibles.

Sempre dius que no t'agrada ser competitiu, que la música no té a veure amb tot això. Quan hi eres dins, veies que l'Esmuc potenciava la competitivitat entre músics?

Sempre hi ha certa competitivitat en el sentit que tots ho intentàvem fer cada dia millor. Jo no ho sento com una competició, però sí que necessito ser competent i estar en forma. Sóc rigorós per poder ser millor en tots els sentits, i no crec que això em contraposi als altres companys. Cadascú té unes aptituds o unes altres, cadascú té una manera de ser. El més important és connectar amb el que tenim dins i exposar-ho. No crec que jo sigui el *number one* de res, tampoc tinc ganes de ser-ho. I és que no es tracta d'un esport, és una cosa artística i creativa. Admiro coses molt diferents, penso que cadascú aporta el seu granet d'arena i que això és molt més engrescador que guanyar una medalla d'or.

Com conceps la competència a l'hora d'ensenyar? Tens alguna filosofia com a pedagog musical?

La clau és potenciar l'alumne desenvolupant tota la creativitat que a vegades roman apagada dins seu i que necessita despertar ja no només musicalment, sinó com a persona. Les classes individuals permeten, amb més profunditat, veure com la persona en qüestió entén i concep la música i la vida. Crec que la meua filosofia es basa en aquesta potenciació i necessitat d'intentar treure el millor de cadascú, tot ajudant a omplir la seva maleta de quants més coneixements millor. No penso en posar-me per sobre de ningú ni esdevenir la figura poderosa d'aquell que només fa que posar-te deures. És més una qüestió de compartir i aprendre de manera sana, intentant satisfer les il·lusions de l'alumne.

Sabem que et consideres un músic "sense etiquetes", que t'agrada expressar allò que sents més enllà de definir l'estil de música que estàs interpretant. Creus que el sistema educatiu de l'Esmuc et dóna suport en aquest sentit?

Penso que és molt necessari que en la música un es pugui especialitzar però que d'altra banda no perdi de vista tots els camps de coneixement que aquest art permet. Dins l'Esmuc estàs en contacte amb diferents estils de música i amb tot el que els envolta. La musicologia, el món de la sonologia... Tant de bo pogués estar relacionada també amb el circ, la dansa o la pintura! A mi sempre m'ha agradat el coneixement en general, i penso que igual que en el món antic els filòsofs parlaven sobre ciències, lletres, música i matemàtiques, doncs crec que en el món musical, el fet de poder parlar de diverses coses i aconseguir unir-les és molt més engrescador que limitar-se a fer jazz o música clàssica. Per això crec que l'Esmuc és, sens dubte, una de les millors escoles d'Espanya i d'Europa, per aquesta ideologia tan sana i fresca. Surts de l'Esmuc amb contactes i vincles, i havent après moltes més coses que si haguessis estudiat en un conservatori superior elitista. Estic segur que els professors han fet un treball molt interessant per poder oferir aquest esperit d'interrelació entre totes les branques del món musical. Jo recordo fer classes d'història del flamenc, de musicologia... i flipar i dir: això m'encanta! I és que m'interessa tant o més que la història del jazz.

T'agraden les partitures? Creus que són de gran ajuda, o esdevenen una barrera en la llibertat del músic?

Són una bona eina si les saps entendre i desxifrar. Com els llibres. Com totes aquelles persones que llegeixen molt però entenen poc. Jo sempre dic que m'agrada saber el que trepitjo, ja sigui una obra de Beethoven o una cançó popular, entre les quals existeixen més connexions de les que ens pensem. Els grans músics són els que millor han assaborit i treballat la música. En el jazz les partitures són molt necessàries per poder fer tot tipus de composicions i arranjaments, però és molt necessària la nostra alliberació de la partitura. Jo puc improvisar molt lliurement llegint una partitura, però perquè ja porto molts anys connectant la meua música amb la lectura. Aquelles persones que no hagin treballat això i que no sàpiguen on estan modulant i per quins graus estan passant quan fan música, tindran greus problemes de base musical. No saber el que trepitges no et farà bo mai.

Com creus que s'haurien d'entendre les partitures dins del món educatiu?

El que més potència en l'alumne és la relació de la música amb la partitura i la no partitura. Ser capaç de ser músic i creatiu amb partitura o sense, que una cosa no tregui l'altra. Aconseguir estar sempre amb l'escolta atenta per tal d'analitzar i entendre el que està passant.

Sempre has volgut ser músic? Quan erets petit o adolescent t'imaginaves amb tants concerts i discs gravats?

Sempre he dit que no sé fer gaires coses massa bé excepte tocar. Bé, ni tan sols tocar, segurament. Però vaja, que la música sempre ha estat per mi un refugi de la vida quotidiana i familiar. Com una font d'alliberació i d'introspecció. Quan era petit ja jugava, improvisava i m'evadía fent música mentre em deien que anés a sopar. I sempre ha estat així. Encara ara em permet tanta purificació i regeneració que quan estic una mica trist és capaç de canviar-me l'aura, i quan estic content em pot donar unes ales brutals. El silenci és música. Sempre he necessitat la música i la seguiré necessitant. Quan vaig veure que em podia dedicar a la música vaig veure que podia mantenir aquesta espiritualitat. No m'he de prostituir ni fer res que no m'agradi. Tot el que faig surt de mi, de les meves entranyes i de la meua devoció per aquest art. I aquesta ha sigut sempre la meua conclusió, des que era petit i volia passar hores i hores en aquest món d'evasió i diversió.

Potser ets més de viure un "ara i aquí", però creus que és bo somiar? I si és així, algun consell de com assolir els nostres objectius vitals?

No em visualitzo d'aquí deu anys, em visualitzo a curt termini dient que vull seguir fent això. Recomano somiar però no de manera il·lusa. Que allò que somiem ens faci il·lusió i que aquesta es vagi renovant dia a dia. Perquè cada dia és un dia nou i cada dia té potencialment la seva profunditat. Jo mai no he estat molt il·lús ni he

• Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019

• Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019

• Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019

• Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

**Veure tots els números de
L'ESMUC digital**

projectat massa el futur. Sóc com un cargolet que va vivint i somiant a cada pas que fa. Sense relaxar-me gaire però tampoc fustigant-me. Trobant l'equilibri que faci profitós el moment i em permeti assolir els meus petits objectius. Les persones que són molt il·luses a vegades tenen grans somnis que s'acaben dissipant molt ràpidament. Però cadascú té el seu mecanisme per mantenir-se il·lusionat amb allò que fa.

Hem parlat molt sobre música, però on i quan et podem escoltar? Ens podries comentar en què estàs treballant actualment?

A la meua [web](#) poso tota l'agenda de concerts. Al 2015 apareixerà el meu segon disc de piano sol, pensat de manera molt diferent que el primer, *L'hora fèrtil*. M'agradaria treure un disc de piano sol gairebé cada any, com fa Woody Allen amb les seves pel·lícules. Amb la Celeste Alias també traurem el nostre segon disc al voltant de les llunes, i la setmana passada vaig gravar un altre duet, amb Manel Fortià al contrabaix. Gravaré el segon disc del meu trio *My friend Marko* i tinc altres gravacions més amb grups com Giulia Valle trio, Gonzalo del Val trio, Gabriel Amargant Quartet.

Quants de projectes...

Estic en una vintena de projectes molt variats, crec que sóc dels pocs músics d'aquest país que puguin dir que estan gaudint de tocar des del *free* més intens i espectral fins a música brasilera, argentina i popular de Menorca, tot passant pels tangos que faig amb Marcelo Mercadante, rap amb Rafael Lechowsky, balades amb Julianne Heinemann i un jazz únic que sorgeix en cadascuna de totes les formacions en què estic. Penso que la música en general és meravellosa. Estic content d'haver pogut tocar amb l'orquestra de Vilafranca del Penedès com a pianista solista, i de fer ara als Grans Conjunts del gener el projecte de l'obra de Lluís Vidal per a còbala i trio de jazz. Sóc feliç de sentir propers els professors que he tingut i a músics molt joves amb qui vull defensar una música plena d'energia i de rigor. Tothom pot aconseguir que les coses vagin millor amb una bona actitud. Jo sento que he estat escoltat per molta gent en aquests últims anys i que el meu amor per seguir creixent musicalment va a més. Que ara és el moment per ser feliç fent tots aquests projectes amb tantes ganes, ja que realment és una necessitat. M'encanta poder portar també una vida nocturna i tenir l'oportunitat de sortir a conèixer món. I m'agradaria viatjar més i tenir més concerts a l'exterior, però poc a poc. A pas de cargol. Cada dia passa alguna cosa bona. Fluir i no perdre mai de vista aquesta bohèmia i flexibilitat de què parlàvem al començament.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari